

Vyjádření školitele k doktorské disertaci Mgr. Kateřiny Kováčové KONVERZÍVNOST JAKO SYSTÉMOVÝ VZTAH (Praha 2005, 227 stran)

Předložená disertační práce K.Kováčové vysoce překračuje i velmi náročné parametry – je to ucelená, promyšlená vědecká monografie, která na základě metody „smysl-text“ (Žolkovskij-Mel'čuk-Apresjan) a funkčně generativního popisu Pražské školy včleňuje lexikální konverzivnost do rámce langue a interpretuje ji jako jazykový význam. Podrobným průzkumem slovesných a substantivních konverzív českých a ruských konstruuje logickou analýzu těchto jazykových elementů, v níž hlavním pracovním prostředkem je synonymie (věty, které říkají totéž nebo které se vztahují k téže situaci, ale mají odlišné syntaktické struktury). Zároveň autorka vytyčuje lexikologický status konverzivnosti i se zřetelem k umístění konverzív ve struktuře polysémie. Konverzíva podle autorky označují stejnou situaci a vztah dvou účastníků je chápán jako asymetrický. Systémovost konverzivního systémového vztahu se opírá o syntaktickou kombinatoriku, která široce zachycuje modely predikační. Tento postup zvýrazňuje operativnost a přesvědčivost zvolené metodologie. Práce přináší i podrobný rozbor a klasifikaci recipročních sloves a konstrukcí; právě pro vztahy vzájemnostní je rezervován princip symetrie. Všechny lingvistické modely jsou aktivní, orientované na potřeby mluvčího (parole) s cílem napomáhat budovat text.

Kateřina Kováčová (roz. Marková 7.4.1975) po maturitě na gymnáziu absolvovala v letech 1993-1998 studium rusistiky na FF UK (od r. 1995 ještě polonistiku), semestrální stáže na MGU v Krakově a po tři roky vždy jeden měsíc vedla výuku češtiny v české vesnici Novgorodovka na Ukrajině. Od r. 1998 je interní doktorandkou Ústavu slavistických a východoevropských studií v oboru ruský jazyk. V letech 1999-2002 pracovala jako lektorka českého jazyka a literatury na Filologické fakultě Moskevské státní univerzity, kde zároveň studovala ruštinu a lingvistiku. Závěrečnou státní doktorskou zkoušku vykonala na FF UK 10. března 2003. V období 2002-2004 vedla na fakultě odborné semináře k problematice formálního popisu jazyka. Její bibliografie obsahuje vědecké a odborné statě převážně k sémantice a gramatice konverzív in: Slovo a slovesnost, Linguistica Pragensia, Slavia, dále ve dvou sbornících ruských, jednom českém a příspěvek ke konferenci k výročí prof. Barneta (v tisku). Intenzívně spolupracovala s Centrem počítačnické lingvistiky na MFF UK, kde byla rok i zaměstnána na poloviční úvazek.

Disertace K.Kováčové splňuje a překračuje požadavky obvykle kladené na tento typ prací celkovou kvalitou, systematičností a detailní propracovaností; prokazuje autorčinu vědeckou erudici a odbornou způsobilost. Proto doporučuji, aby disertace Kateřiny Kováčové byla schválena jako podklad a přijata k doktorskému řízení.

6. října 2005

doc. dr. K. Chlupáčová, CSc.